

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ  
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ  
ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ  
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ  
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ  
ΤΜΗΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ  
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ  
ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥ

**ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ  
«ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ»**

**Προκήρυξη**

Το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και θεωρίας της Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών και η Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του ΕΜΠ έχουν οργανώσει και θέσει σε λειτουργία Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) στο αντικείμενο της Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας. Το πρόγραμμα αυτό εγκρίθηκε με την υπ. αριθμ. Β7/246/3.9.98 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Φ.Ε.Κ.988, τ.Β/18.9.98). Η χρονική διάρκεια για την απονομή του τίτλου Μ.Δ.Ε. ορίζεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα η ελάχιστη και έξι (6) εξάμηνα η μέγιστη

Η προκήρυξη αυτή αφορά την εισαγωγή σπουδαστών του προγράμματος το Ακαδ. έτος 2011 - 2012.

- A.1 Το Π.Μ.Σ. προκηρύσσει 25 θέσεις σπουδαστών για το Μ.Δ.Ε. Κατά τη διάρκεια των σπουδών τους οι μεταπτυχιακοί σπουδαστές του Μ.Δ.Ε. υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν σε 6 εξαμηνιαία υποχρεωτικά μαθήματα και σε 4 σεμινάρια ειδικών θεμάτων, να εξετασθούν επιτυχώς στο ειδικό μάθημα «Ερευνητική Μεθοδολογία» και να εκπονήσουν μεταπτυχιακή εργασία διπλώματος.
2. Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων, ελληνικών και ξένων Α.Ε.Ι. Στο Π.Μ.Σ. γίνονται, κατ' αρχήν, δεκτές και οι υποψηφιότητες κατόχων τίτλων σπουδών, υπό τις προϋποθέσεις που ο νόμος ορίζει (άρθρα 10 παρ. 3, 11 παρ. 2 και 3, 12 παρ. 2 του Ν. 2083/92 και 16, παρ. 1α του Ν. 2327/95).
3. Η γνώση μιας ξένης γλώσσας (κατά προτίμηση της αγγλικής) αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση.

Οι φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας θα επιλεγούν μετά από εξέταση στα εξής μαθήματα:

1. Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
2. Φιλοσοφία της Επιστήμης
3. Ιστορία της Φιλοσοφίας - Γνωσιολογία.

Η επιλογή θα βασιστεί στη συνεκτίμηση: α) των αποτελεσμάτων της εξέτασης, β) του φακέλου των υποψηφίων (βαθμός πτυχίου και σχετικών με το πρόγραμμα μαθημάτων, συστατικές επιστολές, τυχόν δημοσιεύσεις και άλλες σχετικές εργασίες) και γ) ενδεχόμενης συμπληρωματικής συνέντευξης.

Η προτεινόμενη Βιβλιογραφία για τα προς εξέταση μαθήματα έχει ως εξής:

#### **A. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

Το θέμα της εξέτασης θα επιλεγούν από τις παρακάτω ενότητες της ιστορίας της επιστήμης και της τεχνολογίας:

1. Butterfield H.: *Η καταγωγή της σύγχρονης επιστήμης*. Μτφ. Ι. Αρζόγλου, Α. Χριστοδουλίδης. Αθήνα, Μ.Ι.Ε.Τ., 1983. (Ολόκληρο το βιβλίο)
2. Cardwell Donald: *Ιστορία της Τεχνολογίας*. Μτφ. Δ. Κατσέρης. Αθήνα, Μεταίχμιο, 2000. (Τα κεφάλαια 2, 3, 5, 6, 7, 13)
3. Χριστιανίδης Γιάννης: *Θέματα από την ιστορία των Μαθηματικών*. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2003. (Τα κεφάλαια 3 και 4)

#### **B. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ**

Για το μάθημα Ιστορία της φιλοσοφίας η εξεταστέα ύλη περιλαμβάνει τα εξής:

1. Πλάτων και Αριστοτέλης
2. Νεώτερη φιλοσοφία (Από τον Ντεκάρτ έως και τον Καντ).

#### **ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ**

1. Mario Vegetti, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας*, Αθήνα, Εκδόσεις Τραυλός, 2000 (κεφάλαια 7 – 9)
2. Anthony Kenny (επιμ.), *Ιστορία της Δυτικής Φιλοσοφίας*, Αθήνα, Εκδόσεις Νεφέλη, 2005 (κεφάλαιο 3)

#### **ΚΕΙΜΕΝΟ**

Rene Descartes, *Λόγος περί της Μεθόδου*, μτφρ. Χρ. Χρησιτίδης, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, 1976.

#### **Γ. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ**

Το θέμα της εξέτασης θα αντληθούν από τις παρακάτω τρεις (3) θεματικές ενότητες της φιλοσοφίας της επιστήμης. Κάθε θεματική ενότητα περιγράφεται επιγραμματικά και συνοδεύεται από βιβλιογραφικές αναφορές («ύλη»). Ας

σημειωθεί ότι ενδέχεται να απαιτείται εξοικείωση με έννοιες και θέσεις που δεν αναλύονται στα συγκεκριμένα κεφάλαια που υποδεικνύονται για μελέτη.

## Θεματικές Ενότητες

**I. Επαγωγισμός, Λογικός Θετικισμός, Λογικός Εμπειρισμός.** Το πρόβλημα της επαγωγής στον Hume και απόπειρες απάντησης. Οι απαρχές του λογικού θετικισμού. Λογικός θετικισμός. Ο κύκλος της Βιέννης. Η αρχή της επαληθευσιμότητας. Λογικός εμπειρισμός.

Ύλη. Brown (κεφάλαιο 1), Salmon κ.ά. (κεφάλαιο 2: 2.5 και 2.6, κεφάλαιο 3: 3.5)

**II. Επικύρωση Επιστημονικών Υποθέσεων.** Εμπειρικά τεκμήρια. Η υποθετικο-παραγωγική (Υ-Π) μέθοδος επικύρωσης. Η προσέγγιση της έννοιας της ποιοτικής επικύρωσης από τον Hempel. Το παράδοξα της επικύρωσης: το παράδοξο του Hempel («παράδοξο με τα κοράκια»), το «νέο αίνιγμα της επαγωγής» του Goodman.

Ύλη. Brown (κεφάλαιο 2), Salmon κ.ά. (κεφάλαιο 2: μέχρι και 2.4)

**III. Επιστημονική Αλλαγή.** Η «παραδεδομένη άποψη». Αντίληψη / παρατήρηση και θεωρία. Η «νέα φιλοσοφία της επιστήμης». Επιστημονικές επαναστάσεις κατά Kuhn. Ερευνητικά προγράμματα κατά Lakatos. Η επιστημονική πρόοδος ως επίλυση προβλημάτων κατά Laudan. Ο «θεωρητικός πλουραλισμός» και ο «μεθοδολογικός αναρχισμός» του Feyerabend.

Ύλη. Brown (κεφάλαια 6, 8), Salmon κ.ά. (κεφάλαιο 4: από 4.5 μέχρι και 4.9)

## Βιβλιογραφία

Brown, H. I. ([1977] 1993). *Αντίληψη, Θεωρία και Δέσμευση: Μια Νέα Φιλοσοφία της Επιστήμης*. Μετάφραση: Α. Λευτικός, Ε. Μαχαίρα, Δ. Παπαγιαννάκος, Χ. Συμσάρης. Επιστημονική επιμέλεια: Α. Μπαλτάς. Ηράκλειο: Π.Ε.Κ.

Salmon, M. H. κ.ά. ([1992] 1998). *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία της Επιστήμης*. Μετάφραση: Π. Θεοδώρου, Κ. Παγωνδιώτης, Γ. Φουρτούνης. Επιστημονική επιμέλεια: Α. Μπαλτάς. Ηράκλειο: Π.Ε.Κ.

### 4. Δικαιολογητικά υποψηφιότητας

- Αίτηση
- Σύντομο Βιογραφικό σημείωμα, όπου θα γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην ενδεχόμενη προπαίδεια του υποψηφίου στα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος.
- Αντίγραφο πτυχίου (ή πτυχίων) Α.Ε.Ι. ή βεβαίωση ότι ο υποψήφιος έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του για την απόκτηση πτυχίου. Στην περίπτωση πτυχιούχων ξένων Α.Ε.Ι., απαιτείται και αναγνώριση πτυχίου από το ΔΟΑΤΑΠ.
- Αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων.
- Πιστοποιητικό για τη γνώση ξένης γλώσσας.
- Σχετικές εργασίες εφ' όσον υπάρχουν (που έχουν υποβληθεί μέχρι τέλος Απριλίου 2011).
- Αιτιολογημένη πρόταση σπουδών
- 2 συστατικές επιστολές από μέλη ΔΕΠ, τα οποία έχουν άμεση γνώση της εκπαίδευσης ή της επαγγελματικής πορείας των υποψηφίων.

### 5. Προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών **9 – 13 Μαΐου 2011.**

Η εξέταση θα γίνει την **Παρασκευή 10 Ιουνίου 2011, 5 – 8 μ.μ.** στις αίθουσες διδασκαλίας του Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε. Οι ακριβείς ημερομηνίες των ενδεχόμενων συνεντεύξεων θα ανακοινωθούν από τη Γραμματεία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Πληροφορίες και κατάθεση δικαιολογητικών:  
Γραμματεία Τμήματος Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης (Μ.Ι.Θ.Ε.),  
Κτίριο ΚΙΟΡΤΖΗ, Πανεπιστημιούπολη, ΙΛΙΣΙΑ 157-71  
Τηλ. 72.75.518 κ. Π. Πετροπούλου  
Fax: 72.75.530

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.  
και Πρόεδρος Ε.Δ.Ε.

Διονύσιος Αναπολιτάνος